

Elnöki megnyitó*

BÉRCZI István

Tisztelt Közgyűlés, kedves vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

Amikor az 1994-es tisztújító közgyűlés akaratából átvettem ezt az elnöki székkel azzal az elhatározással láttam munkához, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt a Társulat képes legyen arra, hogy megújítsa magát, kialakítsa jövőjéről saját elképzelését. Olyan elképzelést, amely megfelel a jelenkor földtudományokkal szemben támasztott követelményeinek, más szóval, amely élet- és piacképes. A jövőkép, a stratégia elengedhetetlen ahhoz, hogy megújuljunk.

Az egyes szakterületek írásos elképzelése minden sürgetés ellenére is igen nehezen akar összeállni mind a mai napig. Ennek hiányában az Elnökség és a Választmány az éves programokban, jómagam pedig az éves közgyűlések rövid elnöki megnyitóiiban fogalmazom meg, melyek azok az irányok amelyeket választanunk kell, hogyan hasznosítsuk azokat az eredményeket, amelyek más diszciplínák esetében is látványos fejlődést, gyors térhódítást eredményeztek. Így szenteltük az 1995-ös év több nagy rendezvényét a geotechnika, a földtani környezetvédelem kérdésének, nem minden visszhang nem minden siker nélkül. Ezek a sikerek egyaránt voltak szakmaiak, és ha még oly szerények is de anyagiak is, hisz támogatásokkal ugyan, de az egyesület talpon tudott maradni. A megújulás szervezeti kereteit pedig a napirend későbbi pontjaként szereplő alapszabály módosító tükrözi.

1996 Magyarország számára különleges év, a honfoglalás 1100 éves évfordulója. Miért ne lehetne a magyar geológia számára egy új terület elfoglalásának az éve. Annak áttekintése, hogy mit uralunk már ebből az új tudományágból, amit információtechnikának nevezünk, és amelynek viharos fejlődését közhelyé vált "információs forradalom" fogalom jelzi. Valóban forradalom ez, hisz régi kérdésekre kínál vadonatúj megoldásokat és jól bevált kommunikációs módszereket ítélt feledésre.

A történet sokkal régebben kezdődött, évtizedekkel ezelőtt és természetesen a hadiiparban, ahol is az adatok biztonságos célba juttatása legalább annyira létfontosságú, mint a lövedékeké. Először úgy merült fel a több irányú, szükség esetén kerülő utakat, párhuzamosságokat hasznosító adatátvitel igénye. Amiből mára már a civilszféra is bőven részesedik (pl. Internet és a különböző kevésbé ismert professzionális hálózatok). Ezt megelőzően le kellett játszódnia az elektronika forradalmának, a számítógépek forradalmának. Emlékezzünk vissza az 1980-as évek elején milyen szenzáció volt még egy személyi számítógép, amely ma már majdnem minden íróasztalon ott van. Az 1980-as évek végén még

* Elhangzott 1996. március 13-án, a Magyarhoni Földtani Társulat 141. rendes közgyűlésén, a Magyar Állami Földtani Intézet dísztermében.

ma már majdnem minden íróasztalon ott van. Az 1980-as évek végén még tőlünk nyugatra is meg-megnéztek egy hordozható számítógépet, amelyeken meglehetősen bonyolult szövegszerkesztő, táblázatkezelő rendszerekkel izzadtunk. Azóta átéltük ezeknek a gomba módon való elterjedését, a mai nagyteljesítményű hordozható gépekkel egy-egy teljes adminisztratív csapat munkája helyettesíthető. A magam korosztályából bizonyára sokan végig éltük azt a sokkot amikor a család tizenévesei oktatták ki a papát, mamát, nagynénit, nagybácsit, hogy hogyan kell egy lemerevedett rendszert újra indítani, valahol az ismeretlenbe elmentett adatokat visszakeresni. A pesti anekdóta szerint pedig a legifjabbak fordításában a "God Save The Queen" úgy hangzik, hogy "Isten mentsd el a Királynőt".

Az igazi forradalmat azonban az idővel való takarékoskodás jelenti. Az életben nagyon sok mindent meg lehet vásárolni, de tisztességet, becsületet és időt nem. Minden elveszett dolgot pótolni lehet, az elpocsékolott időt nem. A kőolajiparban közismert statisztikai átlag, hogy a projekteken dolgozó szakemberek teljes munkaidejének 60–80, esetenként 90%-a az adatok keresésével, rendszerezésével és ellenőrzésével megy el. Az így "elpocsékolott idő" azt eredményezi, hogy az érdemi értelmező tervező munkára jutó idő a teljes időráfordítás töredéke.

Az információs rendszerek szolgáltatásaként kiépíthető házi adatbázisok, nemzetközi adatkereső rendszerek hihetetlen perspektívát nyújtanak abból a szempontból, hogy a hasznos értelmező tervező munka részaránya a többszörösére növekedjék. Éppen ideje, hiszen egyre bonyolultabb, egyre több vizsgálatot igénylő környezetben kell megtalálni azokat a nyersanyagokat, amelyekre még igényt tart a világ, elsősorban a kőolajat és a földgázt. Különösen áll ez az olyan érett, alaposan megkutatott medencékre, mint a mi Pannon-medencénk. Óhatatlan az új gondolatok, új eszmék, új modellek kidolgozásának igénye, ehhez pedig az adatok újbóli összegyűjtése, átvizsgálása, átértelmezése szükséges. Elmondhatjuk ugyan, ez már idehaza is jelentős részben elektronikus adatrögzítőkből történik: több ezer kilométer szeizmikus szelvény, sok ezer méter karotázs szelvény, és sok ezer oldal geológiai, műszaki dokumentáció, több száz méter magfúrás van elektronikusan rögzített és pillanatok alatt képernyőre varázsolható módon tárolva.

Ez egy valóságos forradalom kezdete, amely új gondolkodást, új hozzáállást és új erőfeszítéseket is követel. Szorosabbá teszi a nemzetközi kapcsolatokat, természetesen amennyiben az üzleti érdeket nem sért. Ma már igen csak szegyenkezik az akinek a névjegyén nem szerepel egy elektronikus postaállomás kódjele. Minden forradalomban vannak azonban túlzások, a francia forradalom óta minden forradalom fölfalja saját gyermekeit. Az információs forradalom, ha felébresztik, nem saját gyermekeit falja fel, az emberi kapcsolatokat falja fel. Ennek nem szabad megtörténnie.

Abban, hogy ezt elkerüljük nagy szerepet kell vállalnia a szakemberek szabad önkéntes társulásainak, köztük a Magyarhoni Földtani Társulatnak. Ezeknek a gondolatoknak a jegyében nyitom meg Társulatunk 141. rendes közgyűlését 1996-ban, a millecentenáriumi évében, és kívánunk magunknak sikeres közgyűlést, jó szerencsét!